

Länsstyrelsen
Kalmar län

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Appleryd SE0330226

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arters utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0330226 Appleryd

Kommun: Nybro

Områdets totala areal: 1,8 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2015-10-14

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-14

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6510 - Slåtterängar i låglandet

6530 - Lövängar

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: i Natura 2000-området är det prioriterade syftet bevarandet av ängsnaturtyperna slåtterängar i låglandet samt lövängar. De ska fortsätta att präglas av kontinuerlig och traditionell hävd genom årligt slåtter för att bevara de för dessa naturtyper typiska arter.

Motivering: Natura 2000-området Appleryd har genom långvarig och traditionell hävd utvecklat höga naturvärden knutna till naturtyper från det gamla odlingslandskapet; löväng och öppen slåttermark.

Prioriterade åtgärder: fortsatt upprätthållande av hävd genom slåtter följd av efterbete. Skyddet av området är avhängigt fortsatt skötsel av gräsmarkerna.

Beskrivning av området

I Appleryd finns två små ängar; en slåtteräng (naturtyp 6510) och en löväng (naturtyp 6530). Slåtterängen har ett träd- och buskskikt bestående av björk, tall, gran och små uppslag av ek. På ängen växer fem hamlade askar. Fältskiktet domineras av smalbladiga gräs och hävdgynnad flora som bland annat slåttergubbe, darrgräs, backnejlika, solvända, gullviva, prästkrage, ängsvädd. Lövängen har ett träd- och buskskikt bestående av ek, ask, björk och gran. I ett hörn växer ett tätt hässle.

Vad kan påverka negativt

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är Länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsstyrelsen.

Följer man som enskild de allmänna hänsynsregler som läggs fast i vår lagstiftning (t.ex. miljöbalken och skogsvårdslagen) eller följer regler i tvärvillkor så har man fullgjort även sina grundläggande krav på hänsyn till Natura 2000-området.

Tvärvillkor omfattar i huvudsak följande områden:

- Begränsning av högsta antalet djur i ett jordbruk
- Försiktighetsmått för gödselhantering, inklusive krav på lagringskapacitet
- Spridning av gödselmedel
- Föreskrifter om andelen höst- eller vinterbevuxen mark
- Försiktighetsåtgärder vid spridning av bekämpningsmedel

För mer information om tvärvillkor se Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Specifika problem för områdets naturtyper och arter

-Försvagad eller felaktig hävd i hävdberoende naturtyper med igenväxning som följd.
-Upphörd hävd av hävdberoende naturtyper. I Kalmar län är skogsbygdens småskaliga odlingslandskap fragmenterat och de återstående byarna med slåtter- och betesmarker är eller kommer att isoleras vilket utgör ett stort hot mot de växter och djur knutna till dessa miljöer.

Verksamheter och företeelser som generellt kan påverka naturtyperna och arterna negativt

-Exploatering och förändrad markanvändning i området eller i omgivande marker, t.ex. skogsplantering, uppodling, dikning och täktverksamhet.
-Tillförsel av kväve (gödning) i ängarna via nederbörd och vid efterbete om det sker under vinterperioden, i sambete med vall eller med tillskottsutfodrg.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

-Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området.

Förslag till bevarandeåtgärder för Appleryd:

- Stora delar av Natura 2000-området omfattas i nuläget av miljöersättning för bevarande av slåtterängar. Slåtter och röjning av igenväxningsvegetation bedrivs enligt fastställd åtgärdsplan. I den norra ängen finns det behov av utglesning av trädskiktet på en delyta.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Uppföljningsinsatser för detta Natura 2000-område kommer att framgå av den uppföljningsplan som kommer att tas fram.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6510 - Slätterängar i låglandet

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Artrika, torra–friska, hävdpräglade ängar i Götaland samt under högsta kustlinjen i Svealand och Norrland. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slätterängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid), men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Kommentarer

Naturtypen har traditionellt utnyttjats för skörd av vinterfoder. I det gamla jordbrukssamhället var den slagna ängen därigenom ett av de viktigaste markslagen som täckte stora arealer. I och med övergången till rationellt jordbruk har denna naturtyp minskat mycket kraftigt och har numera ytterst liten betydelse i jordbruksproduktionen.

Blomrika slättermarker har mycket stor betydelse för många organismer som är knutna till odlingslandskapet, inte minst för slättergynnade kärlväxter och många insekter, i synnerhet fjärilar och vildbin. Dagens mycket små arealer artrika slättermarker är förmodligen en starkt bidragande orsak till att många fjärilar minskat katastrofalt.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte kan anses gå att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

Arealen slätteräng ska vara minst 0,5 hektar. Hela arealen är hävdad varje år under vegetationsperioden på ett traditionellt sätt, vilket innebär fagning, slätter med skärande eller klippande redskap, höborttagning och efterbete. Förekomsten av negativa indikatorarter är låg (överstiger inte mer än 5% av ängens totala areal). Kärväxtflora ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter som t. ex. slättergubbe, darrgräs, backnejlika, solvända, gullviva, prästkraze, ängsvädd. Vedartad igenväxningsvegetatio förekommer inte. Med ”igenväxningsvegetation” avses sådana träd, buskar och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svagt för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter. Slätteräng förblir opåverkad av gödningspåverkan utom den gödsling som kommer från betande djur vid efterbete.

Bevarandetillstånd

Norra slätterängen har ett gynnsamt bevarandetillstånd. Södra ängen har inte ett gynnsamt bevarandetillstånd.

6530 - Lövängar

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Vegetationsmosaik med hävdformade lövträd/buskar och ängsytor. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av bl.a. slåtter/bete och lövtäkt, men kan vara stadd i igenväxning och även vara helt igenväxt. Arter som indikerar hävdkontinuitet ska dock finnas.

6530 * Lövängar som är en prioriterad naturtyp inom EU.

Kommentarer

Naturtypen har traditionellt utnyttjats för skörd av vinterfoder. I det gamla jordbrukssamhället var denna naturtyp därigenom ett viktigt markslag. I och med över-gången till rationellt jordbruk har lövängarna helt förlorat sin forna betydelse och förekommer numera på ytterst små arealer. Flest traditionellt brukade lövängar finns numera kvar på Gotland där de ändå bara utgör en liten spillra av tidigare arealer.

Traditionellt hävdade lövängar är biologiskt mycket rika miljöer och hyser ett stort antal numera sällsynta arter, bland annat slåttergynnade kärlväxter och många in-sekter.

Lövängarnas halvöppna, mosaikartade miljö med hamlade träd i olika åldrar har gynnat många lavar, mossor, insekter och fåglar.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

Arealen ska vara minst 0,6 ha. Målet är att bevara och utveckla en värdefull löväng präglad av en långvarig hävd genom slåtter. Mosaiken av träd- och buskbärande delar samt öppna ängsytor bibehålls. Traditionell skötsel med lieslätter eller skärande motormanuellt redskap samt höbärgning upprätthålls. Tack vare den traditionella slåtterskötseln bevaras den i ängen förekommande värdefulla, hävdgynnade floran med arter som slåttergubbe, svinrot och slåtterfibbla, darrgräs, prästkrage. Igenväxningsvegetation röjs regelbundet.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

Dokumentation

Referenser

ArtDatabanken. Faktablad för rödlistade arter. www.artdatabanken.se

Forslund, M (red). 1997. Natur i Östra Småland. Naturvårdsprogram för Kalmar län.

Länsstyrelsen i Kalmar län.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Naturvårdens riksintressen, Kalmar läns fastland. Meddelande 1989:06. Uppdaterade versioner finns på Länsstyrelsens hemsida.

www.lansstyrelsen.se/kalmar

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000.

www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket. Sveriges Natura 2000-områden. www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.

Opublicerat källmaterial

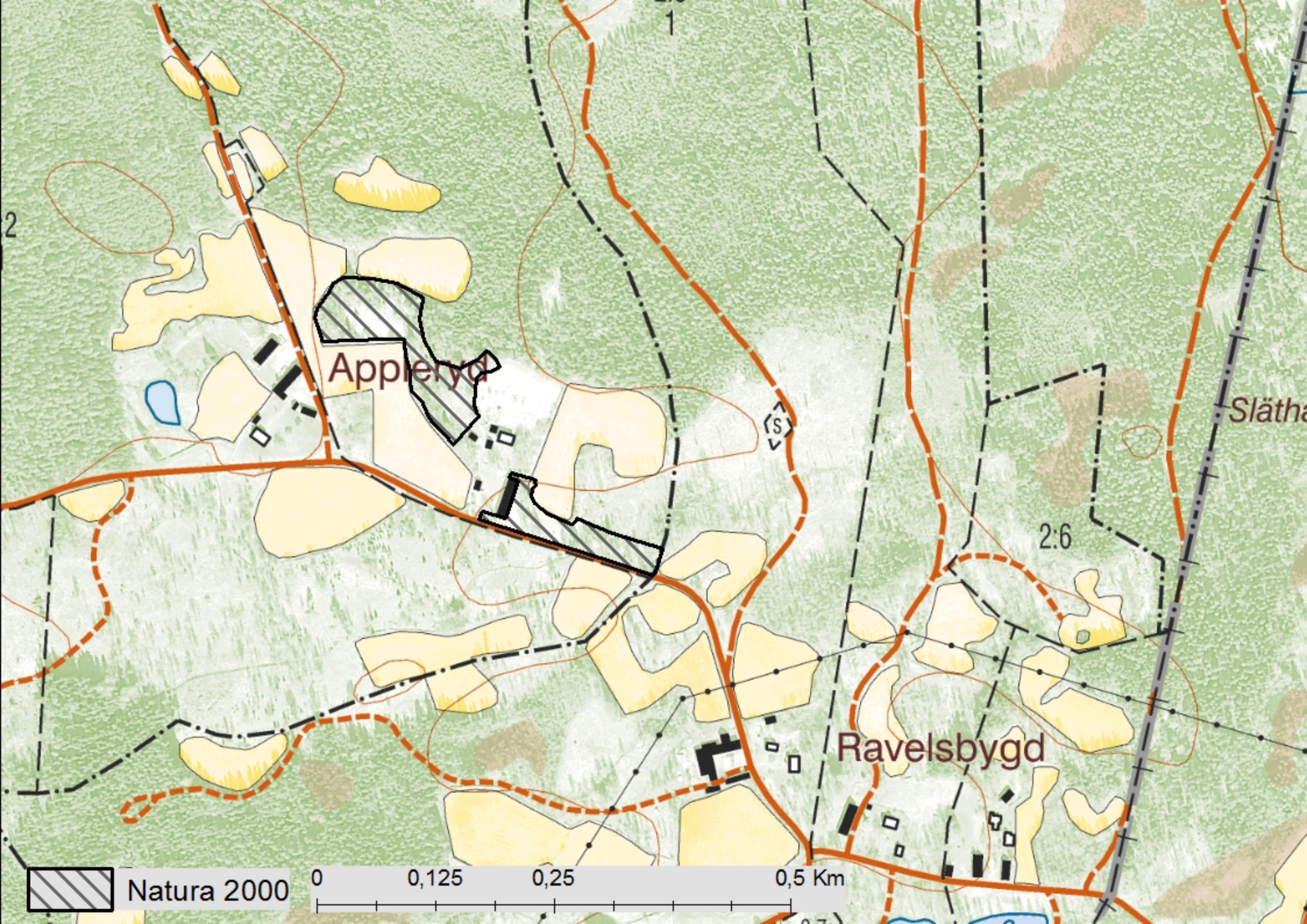
Åtgärdsplan för EU:s miljöstöd

Ängs- och Betesmarksinventeringen 2002-2004

Bilagor

Objektskarta

Karta över Natura 2000-habitat i objektet

Appleygd

Ravelsbygd

Slätha

2.6

 Natura 2000

0 0,125 0,25 0,5 Km

Natura 2000- habitat i objekt Appleryd SE0330226

